

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1285/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-279/24-T

Název	Základní škola MUDr. Emílie Lukášové a Klegova, Ostrava-Hrabůvka, příspěvková organizace
Sídlo	Klegova 1169, 700 30 Ostrava-Hrabůvka
E-mail	info@zslukasove.cz
IČO	70 978 361
Identifikátor	600 145 212
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petra Kalousková
Zřizovatel	Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih
Místa inspekční činnosti	Klegova 1169, Ostrava-Hrabůvka Klegova 1398, Ostrava-Hrabůvka Klegova 1623, Ostrava-Hrabůvka
Inspekční činnost na místě	13. 5. 2024 – 16. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola MUDr. Emílie Lukášové a Klegova, Ostrava-Hrabůvka, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny.

Od školního roku 2021/2022 došlo ke spojení dvou sousedících škol pavilonového typu, Základní školy a mateřské školy MUDr. Emílie Lukášové, Ostrava-Hrabůvka, Klegova 29, příspěvkové organizace a sportovně zaměřené Základní školy Ostrava-Hrabůvka, Klegova 27, příspěvkové organizace, do jednoho právního subjektu. V lednu 2022 se od příspěvkové organizace oddělila mateřská škola.

V době inspekční činnosti bylo k základnímu vzdělávání zapsáno 617 žáků ve 28 třídách, 100 žákům jsou školou poskytována podpůrná opatření prvního až třetího stupně podpory, 10 z nich bylo vzděláváno podle individuálního vzdělávacího plánu, 21 žáků má odlišný mateřský jazyk. Osm oddělení školní družiny navštěvovalo 176 účastníků. Vlastní školní jídelna zajišťuje školní stravování žáků, zaměstnanců a v rámci doplňkové činnosti stravování cizích osob.

Informace o dění ve škole jsou zveřejňovány na nástěnkách ve vnitřních prostorách školy a dostupné na jejich webových stránkách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci od srpna 2008. Při vedení organizace vychází ze zpracované koncepce rozvoje školy, získaných zkušeností a dovedností, které si trvale rozšiřuje průběžným vzděláváním a každodenní praxí. Důraz klade na příznivé klima, zlepšení podmínek pro vzdělávání, řádný chod organizace a také na kvalitní vzdělávání. Vybrané kompetence účelně delegovala na dva zástupce ředitelky, na vedoucí vychovatelku a vedoucí školní jídelny. Dílčí nedostatek v důslednosti řídicího a kontrolního systému byl zjištěn v oblasti školního stravování.

Současné složení pedagogického sboru umožňuje v požadovaném rozsahu realizovat základní i zájmové vzdělávání. Po sloučení obou základních škol byl sjednocen školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, počty hodin v jednotlivých ročnících jsou upraveny samostatně pro běžné třídy a pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Školní družina se řídí vzdělávacím programem pro zájmové vzdělávání.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je plánováno podle aktuálních potřeb školy, v dostatečné míře také zohledňuje individuální zájmy vyučujících, což vyplývá z anketního zjišťování. Pedagogové uvedli, že mají možnost ovlivnit četnost i zaměření dalšího vzdělávání. Vedení školy umožnilo zapojením se do projektů vzdělávání individuální (i na mezinárodní úrovni) a rovněž společné pro celý pedagogický sbor. Pro svůj osobní rozvoj pedagogové považují za přínosnou zejména spolupráci s kolegy ve škole.

Předávání organizačních i výukových informací probíhá několikrát ročně na pravidelných jednáních pedagogické rady a pracovních poradách. Metodické orgány spolupracují, jejich účelnost by zvýšilo důslednější zaměření nejen na organizační záležitosti, ale zejména na pedagogické postupy a práci se vzdělávacími výsledky žáků. Škola má velmi dobře propracovaný systém pro informovanost zaměstnanců. Efektivní zpětnou vazbu poskytuje pedagogům hospitační činnost prováděná několikrát ročně vedením školy. Podnětnou výměnu zkušeností, prozatím však využívanou jen v menší míře, zajišťují vzájemné hospitace pedagogů. Z hodnocení školního klimatu ve vztahu k vedení školy realizovaného Českou školní inspekcí v průběhu inspekční činnosti formou dotazníků vyplynulo, že ve

škole je klima podporující učení a vztahy mezi vedením, učiteli i žáky jsou na velmi dobré úrovni.

Vzdělávání se uskutečňuje v rozsáhlém pavilonovém komplexu budov a venkovních prostor náročných na údržbu. Stavebně byl upraven průchod do dříve samostatných škol. Průběžně se provádí opravy a podle finančních možností modernizace prostor (školní kuchyně, částečně tělocvična atd.). Ve škole je dostatek učeben včetně odborných, pořizují se digitální učební pomůcky pro rozvoj informatického myšlení a digitálních kompetencí žáků. Oddělení školní družiny účelně využívají vlastní prostory v jednom z pavilonů. Efektivně je využíváno upravené atrium mezi pavilony pro aktivní i odpočinkové trávení přestávek a volného času žáků i účastníků zájmového vzdělávání.

Vedení školy se pravidelně zapojuje do řady dotačních a grantových programů. Škola dlouhodobě získává účelové finanční prostředky od zřizovatele a Statutárního města Ostrava a aktivně se zapojuje do řady projektů v oblastech zlepšení personálních podmínek, profesního růstu pedagogů (mezinárodní spolupráce, jazykové pobyty), kariérového poradenství, v zajištění podpory čtenářských dovedností, cizojazyčné výuky, aktivního trávení volného času žáků. Jsou využívány zážitkové vzdělávací programy pro žáky a vzdělávací akce zaměřené na zvýšení motivace žáků k učení, na realizaci inovativního vzdělávání v základní škole i školní družině apod.

Bezpečnost, ochrana zdraví a požární prevence je nedílnou součástí vzdělávání, žáci jsou prokazatelně informováni na počátku školního roku i v jeho průběhu v souvislosti s realizovanými činnostmi, při kterých hrozí zvýšené riziko. Dohled nad žáky o přestávkách byl zajištěn. Ke školním úrazům dochází převážně v tělesné výchově a při pohybových aktivitách, ale i nepozorností a neobratností žáků. Nadále je žádoucí zabývat se riziky, věnovat pozornost příčinám a okolnostem vzniku úrazů a přijímat adekvátní opatření. Vstupy do budov školy byly zajištěny technicky i personálně, byla minimalizována možnost vniknutí cizích osob.

V požadovaném rozsahu je pro žáky zajištěno školní stravování. Zrekonstruovaná školní kuchyně využívá při přípravě obědů nové technologie. Jídelničky jsou sestavovány podle současného trendu pestré a nutričně vyvážené stravy, s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Dva dny v týdnu mají strážníci možnost výběru ze dvou hlavních jídel, k dispozici je salátový bar. Dietní obědy jídelna nepřipravuje, ale žákům, jejichž zdravotní stav vyžaduje stravování s omezením, umožňuje individuální stravování. Správné stravovací návyky jsou u žáků podpořeny zapojením v projektech, škola využívá také jejich doprovodné aktivity. Účastí v dotačních programech zajistilo vedení školy několika žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí úhradu školních obědů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl hodnocen na základě hospitací ve všech třídách u většiny přítomných pedagogů. Příznivá pracovní atmosféra se vstřícným přístupem učitelů umožňovala rozvoj potřebných komunikačních dovedností a pracovních návyků. Promyšlená výuka v jednotlivých vzdělávacích oblastech většinou směřovala k dosažení stanovených cílů, v některých případech zaměřených na sdělení plánovaného průběhu hodiny. Z přístupu pedagogů byl zřejmý zájem o žáky a jejich vzdělání, žákům byla poskytována potřebná péče a odpovídající pomoc. Při organizaci činností byly účelně voleny inovativní formy a metody práce, jejich pestrý výběr podporoval zájem a aktivní zapojení žáků. Efektivně byla kombinována frontální výuka, samostatná práce, spolupráce ve skupinách nebo dvojicích, jejich střídání umožňovalo rozvoj potřebných kompetencí a dovedností napříč předměty.

Porozumění učivu bylo průběžně ověřováno a podpořeno využitím prezentací učitelů, pracovních listů, interaktivních cvičení, problémových i prakticky zaměřených úloh, textů, výukových aplikací. Požadavky kladené na žáky byly přiměřené a srozumitelné, většinou navazovaly na jejich znalosti z předcházejících hodin i osobní zkušenosti. Často logicky poukazovaly na souvislosti učiva s praktickým životem a vhodné využití mezipředmětových vazeb. Ve výuce se nevyskytovaly kázeňské problémy, jen ojediněle došlo k vyrušování ovlivňujícímu průběh hodiny. Žáci plnili úkoly podle pokynů vyučujících, v mnoha případech se učili aktivně pracovat s chybou a zdůvodnit její příčinu. Komunikovali mezi sebou na úrovni odpovídající dosaženému věku, vhodnou formou dokázali položit dotaz nebo vyslovit vlastní názor. Pedagogové v mnoha případech podněcovali u žáků kritické myšlení. Připravené úkoly byly většinou rozděleny na procvičování, částečně na probírání nového učiva a prohlubování znalostí. Pozornost žáků udržovaly průběžně zařazené motivační a didaktické hry či zařazování relaxačních chviliek. V některých případech docházelo ke střídání různorodých činností i mimo pracovní místo v lavici. Potřebnou názornost zabezpečovalo časté využití didaktických pomůcek a digitálních technologií. Pouze ojediněle však byli žáci podporováni v dovednostech samostatně používat různé zdroje pro vyhledávání a třídění informací potřebných k plnění zadaných úkolů. Účelně byla využita diferenciací vzdělávacích cílů spojená s rozdílnou náročností zadávaných úloh dle individuálních schopností žáků. Tím bylo podpořeno zapojení žáků nadaných či se zájmem o téma. Průběžně byl žákům dáván prostor pro sebehodnocení, způsob většinou odpovídal věku žáků, ojediněle byly využity i příležitosti ke vzájemnému hodnocení. V závěru většinou nechybělo shrnutí a vyhodnocení stanovených cílů vyučujícími, v menší míře samotnými žáky. Některými vyučujícími bylo využito efektivní poskytování zpětné vazby žákům prostřednictvím formativního hodnocení.

Vzdělávací i výchovné strategie pro podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami byly přizpůsobovány jejich individuálním možnostem v souladu se stanovenými stupni podpůrných opatření a doporučeními školských poradenských zařízení. Učitelé dokázali reagovat na jejich aktuální potřeby, efektivně a účelně byla využívána spolupráce s asistentkami pedagoga, jejich společné působení motivuje žáky k aktivnímu zapojení se do činností.

Během hospitací ve školní družině byly zaznamenány vyvážené činnosti umožňující odpočinek žáků po vyučování i získávání nových znalostí a praktických dovedností. Prostřednictvím nabízených aktivit byl podporován rozvoj kreativity, komunikačních i sociálních dovedností účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyhodnocování vzdělávacích výsledků žáků ve škole probíhá na úrovni jednotlivých učitelů a na jednáních pedagogické rady, částečně i v rámci metodických orgánů. Pedagogové si udržují přehled o aktuální úrovni znalostí a dovedností žáků. Standardní hodnoticí nástroje odpovídají jejich věku a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky a krátké či rozsáhlejší písemné práce. Škola má zpracovanou strategii předcházení školnímu neúspěchu, kterou reálně uplatňuje, v případě potřeby pedagogové reagují nabídkou doučování a individuálním přístupem k žákům. O výsledcích vzdělávání žáků a chování jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím elektronického informačního systému, při osobním kontaktu s pedagogy, na konzultacích, třídních schůzkách či na neformálních akcích.

Výsledky vzdělávání žáků a práci pedagogů ovlivňuje různorodé složení tříd. Ve škole je velký počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ze sociálně znevýhodněného

prostředí, s odlišným mateřským jazykem, i žáků s nadáním a talentem. Zkvalitňování vzdělávání napomáhá spolupráce s partnery (sportovní klub) i zapojení školy do projektů zaměřených na pomoc školám ze sociálně znevýhodněného prostředí. Seberealizaci, rozvoj nadání a talentů škola podporuje zapojováním žáků do široké nabídky aktivit, zájmové činnosti, sportovních, uměleckých i vědomostních soutěží a olympiád. Žáci dosahují velmi dobrých výsledků i na krajské a celorepublikové úrovni.

Vedení školy účinně dbá na zjišťování zpětné vazby od jednotlivých účastníků vzdělávání. Škola se zapojuje do externího testování komerčních firem zaměřeného na výsledky vzdělávání i klima školy a dále s nimi pracuje. Výsledky výběrového zjišťování výsledků vzdělávání žáků 5. ročníku ve školním roce 2022/2023 zaměřené na čtenářskou gramotnost a dovednosti usnadňující učení se pohybují v rozmezí podprůměrných až slabých, výsledky žáků 9. ročníku ve školním roce 2021/2022 zaměřené na český jazyk a matematiku se pohybují v rozmezí průměrných až slabých. Pro rozšíření výběru externích testovacích nástrojů je vhodné hledat inspiraci například v uvolněných úlohách z mezinárodních šetření.

V závěru školního roku 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 59 % žáků, neprospívajících žáků byla 2 %, u 3 % žáků bylo chování hodnoceno sníženým stupněm. V prvním pololetí školního roku 2023/2024 stoupl počet žáků s vyznamenáním na 61 %, neprospívajících bylo téměř 3 %, sníženým stupněm z chování bylo hodnoceno 1 % žáků. Škola ve spolupráci s příslušnými orgány řeší neomluvenou absenci, většinou se jedná o žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Spolupráce členů školního poradenského pracoviště je efektivně nastavena. Na škole pracují dva výchovní poradci (zároveň kariéroví poradci) a dva metodici prevence, zapojením do projektů škola cíleně využívá prostředky na financování dvou speciálních pedagogů, sociálního pedagoga, terénního pracovníka, adaptačního koordinátora i koordinátora na podporu talentů. Podpora správných vzorů chování pomáhá vytvářet žádoucí vztahy a upevňovat příznivé klima v třídních kolektivech. Vstřícný přístup pedagogů ocenili žáci i v dotazníkovém šetření provedeném během inspekční činnosti. Negativní projevy chování jsou individuálně řešeny s žáky, projednávány se zákonnými zástupci, podle potřeby škola spolupracuje s externími odborníky. O komunikaci se zákonnými zástupci a projednávaných záležitostech vede škola evidenci. Pozitivní atmosféru ve škole a spolupráci napříč ročníky podporuje práce Žakovského parlamentu, který se podílí na chodu školy. Jeho členové získávají i praktické finanční dovednosti, mají příležitost podat vlastní návrh na realizaci celoškolského projektu participativního rozpočtu (z projektu se rozhodli například vybavit posezení pro relaxaci a dresy).

Činnosti ve školní družině volně navazují na základní vzdělávání, hravou formou rozšiřují vědomosti, zdokonalují praktické i sociální dovednosti žáků a přispívají ke smysluplnému využití volného času.

Spolupráce školy s vnějšími partnery vhodně obohacuje vzdělávací nabídku. Nedílnou součástí je neformální spolupráce se zákonnými zástupci, zahrnuje pořádání akcí i pro širší veřejnost, funguje i na mezinárodní úrovni a přispívá k zapojení žáků do společenského života. Provázanost základního a zájmového vzdělávání rozvíjí sociální kompetence žáků.

Závěry

Vývoj školy

- Ve školním roce 2021/2022 došlo ke spojení Základní školy a mateřské školy MUDr. Emílie Lukášové Ostrava-Hrabůvka, Klegova 29, příspěvková organizace a Základní školy Ostrava-Hrabůvka, Klegova 27, příspěvková organizace.
- Od 1. 1. 2022 došlo k oddělení mateřské školy a přesunu pod jiný subjekt.
- Proběhla rekonstrukce školní kuchyně, revitalizace vnitřního atria, stavebními úpravami byly propojeny pavilony dříve samostatných škol.
- Přesun všech oddělení školní družiny do vlastních prostor v jednom pavilonu.
- Ředitelka školy přijala opatření ke slabým stránkám z minulých inspekčních činností konaných v samostatných školách ve školním roce 2015/2016 a 2017/2018, díky kterým se jí většina podařila odstranit.

Silné stránky

Základní škola

- Vedení školy aktivně vytváří pozitivní klima. (2.2)
- Žákům jsou nabízeny aktivity, které posilují jejich pozitivní sebepojetí a sebevědomí. (4.4)
- Vzdělávací nabídka je díky zapojení do projektů a spolupráci s partnery doplněna celou řadou školních i mimoškolních aktivit, které přispívají k prevenci rizikového chování, podpoře talentů a rozvoji sociálních a občanských kompetencí. (5.3)
- Pedagogové vytvářejí pro každého žáka rovné příležitosti k jeho zapojení do kolektivu. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- V menší míře jsou do výuky zařazovány vzdělávací strategie umožňující žákům práci s více informačními zdroji, jejich vyhledávání, třídění a analýzu. (4.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Rozvíjet schopnost žáků účelně využívat různé informační zdroje k vyhledávání a třídění poznatků.
- Podporovat vzájemné předávání zkušeností mezi pedagogickými i nepedagogickými pracovníky.
- Upravit způsob fungování metodických sdružení a předmětových komisí vymezením jejich náplně, na schůzkách se zaměřit nejen na organizační záležitosti, ale zejména na práci s výsledky žáků.
- Zejména u nejmladších žáků je vhodné častěji zařazovat střídání různorodých činností i mimo pracovní místo v lavici.

- I nadále postupně provázat a sjednotit vnímání školy jako celku, nikoliv jako dvou původních subjektů.
- Provádět kontrolu školního stravování zaměřenou na dodržení stanovených finančních limitů na potraviny pro jednotlivé skupiny strávníků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitele školy ve lhůtě do 10 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy platné ve školním roce 2023/2024
2. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
3. Přehledy výchovně vzdělávací práce a dokumentace školní družiny vedená ve školním roce 2023/2024
4. Koncepce rozvoje školy
5. Školní matrika (vzorek)
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2023/2024 a realizované vzdělávací akce ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024
7. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
8. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
9. Hospitační záznamy za školní rok 2023/2024 (vzorek)
10. Záznamy z jednání pedagogické rady a porad vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
11. Výroční zpráva školy za školní rok 2022/2023
12. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
13. Dokumentace vztahující se k finančním a materiálním podmínkám školy pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
14. Dokumentace ke školnímu stravování za leden až březen 2024 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Irma Novotná, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jiří Crhonek, školní inspektor

Mgr. Josef Navrátil, školní inspektor

Mgr. Jana Svačinová, školní inspektorka

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka

Bc. Ludmila Kubicová, kontrolní pracovnice

5. 6. 2024